

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
 Олексій ЖИЛЬЦОВ
« _____ » _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПСИХОДІАГНОСТИКИ І КОРЕКЦІЇ

для студентів

спеціальності

231 Соціальна робота

освітньо-професійної програми

Соціальна педагогіка

освітньо-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307985
Програма № 1669/24
Начальник відділу моніторингу якості освіти

(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 20 24 р.

Київ-2024

Розробник: Винар Валентина Іванівна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Винар Валентина Іванівна

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова циклової комісії Альона ДОЦЕНКО

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2024 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	3 /90
Курс	3
Семестр	5
Кількість змістових модулів з розподілом:	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	42
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	-
Підготовка і складання підсумкового контролю	30
Самостійна робота	12
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: забезпечення майбутніх соціальних педагогів компетентностями із психодіагностичної та психокорекційної психології, озброєння студентів умінням застосовувати на практиці психодіагностичний інструментарій, використовуючи загальні теоретико-методологічні принципи психодіагностики та корекції в соціально-педагогічній діяльності.

Завдання:

- ознайомити слухачів з класифікацією методів та психометричними основами психодіагностики;
- розкрити особливості організації та проведення психодіагностичного обстеження, а також наукового експериментального психологічного дослідження;
- проаналізувати специфіку використання тестів, стандартизованих самозвітів та проєктивних методик;
- висвітлити специфіку психодіагностики різних сфер особистості;
- характеризувати використання психодіагностичного інструментарію в різних сферах соціальної практики;
- розуміти психологічний діагноз скарги та проблем клієнта;
- проводити аналіз психологічної ситуації клієнта та можливостей її врегулювання;
- надавати клієнту необхідну психологічну та психокорекційну допомогу, враховуючи при цьому індивідуальні-типологічні, особистісні, гендерні та вікові особливості клієнта, його психічний стан, соціальний і психологічний статус, обставини життя й розвитку.
- активізувати особистісний та творчий потенціал майбутнього фахівця;
- формувати професійно-важливу систему знань, умінь і навичок, на яких ґрунтується психокорекційний складник професійної діяльності соціальних педагогів у різних галузях соціальної й психологічної практики.

Дисципліна «Основи психодіагностики і корекції» забезпечує оволодіння студентами загальними, спеціальними та предметними компетентностями:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
Загальні компетентності		
ЗК 5.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Модуль 1: 1-2 Модуль 2: 3-5 Модуль 3: 6-8

Спеціальні компетентності		
СК 9.	Здатність застосовувати сучасні технології та методи професійної діяльності.	Модуль 1: 1-2 Модуль 2: 3-5 Модуль 3: 6-8
СК 13.	Уміння здійснювати корекцію порушень у поведінці дітей, молоді, працювати з групами ризику в умовах неформального спілкування, процесу;	Модуль 1: 1-2 Модуль 2: 3-5 Модуль 3: 6-8
СК 17.	Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту.	Модуль 1: 1-2 Модуль 2: 3-5 Модуль 3: 6-8
Предметні компетентності		
	Знання ключових понять, категорій та методів практичної психології;	Модуль 1: 1-2
	Розуміння типології та причин відхилень психічного і особистісного розвитку різних категорій дітей, підлітків, молоді та шляхи їх діагностики та корекції;	Модуль 1: 1-2 Модуль 2: 3-5 Модуль 3: 6-8
	Уміння правильно з методичної точки зору проводити діагностичні процедури;	Модуль 1: 1-2 Модуль 2: 3-5 Модуль 3: 6-8
	Розуміння різних підходів та психотехнік діагностичної та корекційної роботи;	Модуль 1: 1-2 Модуль 2: 3-5 Модуль 3: 6-8
	Застосовування принципів та методів шкільної психодіагностики та психокорекції.	Модуль 1: 1-2 Модуль 2: 3-5 Модуль 3: 6-8
	Розуміння динаміки і структури психодіагностичного та корекційного процесу;	Модуль 1: 1-2 Модуль 2: 3-5 Модуль 3: 6-8
	Уміння доцільно обирати корекційні методи і програми та правильно їх використовувати;	Модуль 1: 1-2 Модуль 2: 3-5 Модуль 3: 6-8
	Здатність проведення анкетування, тестування, індивідуальної та групової бесіди, спостереження, розвивальних занять, використання елементів психогімнастики, психотренінгу, ігрової психокорекції;	Модуль 1: 1-2 Модуль 2: 3-5 Модуль 3: 6-8
	Оволодіння навиками обробки та інтерпретації результатів методик, формулювання відповідних висновків на їх основі;	Модуль 1: 1-2 Модуль 2: 3-5
	Уміння працювати з комп'ютеризованими психодіагностичними методиками;	Модуль 2: 3-5

3. Результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- застосовувати інформаційні ресурси та методика оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп. (РН-4);
- використовувати технології соціальної діагностики, профілактики, корекції із застосуванням сучасних форм та методів професійної діяльності. (РН-6);
- організовувати заходи з реабілітації, реінтеграції, соціальної адаптації отримувачів соціальних послуг. (РН-10);
- знати основи вікової психології, психологічних процесів, психічних станів, психологічних якостей особистості, основ соціальної психології груп і колективу. (РН-16);
- розуміти динаміку і структуру психодіагностичного та корекційного процесу;
- усвідомлювати зв'язки теоретичних проблем психодіагностики з психологічною практикою;
- вміти правильно сформулювати та оформити психологічне заключення;
- визначати, які структурні компоненти особистості діагностує конкретна методика;
- орієнтуватись в різноманітних видах тестів, відбирати методи для проведення певного типу дослідження, усвідомлювати їх доцільність, обмеження та переваги;
- визначати якою мірою стандартизовані самозвіти, тестові норми можна застосовувати в певному культурному середовищі, з даним контингентом;
- методично правильно проводити анкетування, тестування, індивідуальні та групові бесіди, спостереження, психокорекційні заняття з використанням елементів психогімнастики, психотренінгу, ігрової психокорекції, арт-терапії, малюнкових технік та інших методів;
- володіти навичками обробки та інтерпретації результатів методик, формулювання відповідних висновків на їх основі;
- здійснювати психодіагностику основних соціально-психологічних характеристик групи, проблем динаміки розвитку, лідерства та управління з метою корекційної роботи і подальшої їх оптимізації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						
	усього	лек ції	сем	пр.	лаб	п.к	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1.							
Психодіагностика як наука та практична діяльність.							
Тема 1. Предмет та структура сучасної психодіагностики. Психодіагностичні методи.	11	2	2			2	5
Тема 2. Проективний метод як діагностична процедура.	13	2	2	2		2	5
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем 1	26	4	4	2		4	10
Змістовий модуль 2.							
Психодіагностика психічних процесів							
Тема 3. Особливості психодіагностики пізнавальних процесів та інтелекту.	11	2	2	2		2	3
Тема 4. Психодіагностика мотивації та емоційно-вольової сфери.	10	2	2	2		1	3
Тема 5. Психодіагностика індивідуально-типологічних властивостей особистості	11	2	2	2		1	4
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем 2	34	6	6	6		4	10
Змістовий модуль 3.							
Психокорекція як базовий складник професійної діяльності							
Тема 6. Зміст та структура психокорекції.	9	2	2			1	4
Тема 7. Методи, психотехніки, технології практичної психокорекції.	9	2		2		2	3
Тема 8. Методи арттерапії в психокорекційній роботі	10	2	2	2		1	3
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем 3	30	6	4	4		4	10
Усього годин за семестр	90	16	14	12		12	30
Усього годин за курс	90*	16	14	12		12	30

* З урахуванням модульних контрольних робіт (6 годин)

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Психодіагностика як наука та практична діяльність.

Тема 1. Предмет та структура сучасної психодіагностики. (2 год.)

Уявлення про психодіагностику. Предмет психодіагностики. Цілі та завдання психодіагностики. Наукова психодіагностика і психодіагностична практика. Психологічний діагноз. Галузі психодіагностики. Зв'язок психодіагностики з іншими науками. Області практичного використання результатів психодіагностики. Історія розвитку психодіагностики. Методологічні основи психодіагностики. Від магії до науки: етапи розвитку наукової психодіагностики.

Поняття методу і методики в психодіагностиці. Основні підходи до класифікації психодіагностичних методів і методик. Переваги і недоліки різних видів психодіагностичних методик. Види тестів. Особливості тестування дорослих і дітей.

Ключові слова. психодіагностика, психологічний діагноз, методи, методики, спостереження, експеримент, анкетування, тестування, інтерв'ю, бесіда, опитування, стандартизовані і нестандартизовані методи, диференціальна психологія, донаукова психодіагностика, наукова психодіагностика, сучасна психодіагностика.

Семінар 1. Предмет та структура сучасної психодіагностики. Психодіагностичні методи. (2 год.)

Основна література: 1, 4, 5. *Додаткова література:* 5, 9, 12, 16.

Тема 2. Проективний метод як діагностична процедура. (2 год.)

Методологічна основа проективних методів. Уявлення про проекцію в психології і психодіагностиці. Важливість усвідомлення феномену контрпроективності у процесі використання проективних методик. Надійність та валідність проективних тестів. Класи проективних методик: конструктивні проективні методики, інтерпретативні проективні методики, експресивні проективні методики, імпресивні проективні методики, конструктивні та інші проективні методики. Обробка даних та інтерпретація результатів проективних методик. Переваги і недоліки проективних методів. Проективні методи та межі їх застосування.

Ключові слова: проективність людської психіки, класи проективних методик, проективні методики, тест Роршаха, малюнкові тести, вербальні проективні тести, кольоровий тест Люшера, тематико-аперцепційний тест (ТАТ), проекція.

Семінар 2. Проективний метод як діагностична процедура. (2 год.)

Практичне заняття 1. Проективний метод як діагностична процедура. (2 год.)

Основна література: 1, 4, 5. *Додаткова література:* 1, 2, 20.

Змістовний модуль 2. Психодіагностика психічних процесів.

Тема 3. Особливості психодіагностики пізнавальних процесів та інтелекту. (2 год.)

Пізнавальні, або когнітивні процеси: пам'ять, увага, мислення. Комплексне дослідження пізнавальних процесів. Довільне і мимовільне запам'ятовування. Тести на запам'ятовування цифр, слів, картинок. Дослідження оперативної, наочно-образної і вербально-логічної пам'яті. Дослідження показників уваги: обсягу, стійкості, концентрації, переключення, розподілу. Дослідження наочнодієвого і наочно-образного мислення. Дослідження вербального і асоціативного мислення.

Вікові норми у вимірюванні інтелекту. Поняття про коефіцієнт інтелекту. Вимірювання IQ та його статистичні показники. Сучасні тести інтелекту. Вербальні та невербальні шкали. Поняття самооцінки. Необхідність розвитку адекватної самооцінки. Рівень домагань в особистості.

Ключові слова: пізнавальні (когнітивні) процеси, пам'ять, увага, мислення, образна і вербальнологічна пам'ять, мислительні операції, розумовий розвиток і інтелект, типи інтелекту, соціальний інтелект, емоційний інтелект, структура інтелекту, діагностика інтелекту, самооцінка, рівень домагань, самосвідомість, Я-концепція, наочно-дієве, наочно-образне, вербальне та асоціативне мислення, тести інтелекту, коефіцієнт інтелекту.

Семинар 3. Особливості психодіагностики пізнавальних процесів та інтелекту. (2 год.)

Практичне заняття 2. Особливості психодіагностики пізнавальних процесів та інтелекту.

Основна література: 1, 4, 5. *Додаткова література:* 1, 4, 12, 15, 16.

Тема 4. Психодіагностика мотивації та емоційно-вольової сфери. (2 год.)

Мотив і мотивація. Мотиваційна сфера особистості. Мотиви і потреби. Індикатори мотивації та критерії мотивації. Основні підходи до класифікації мотивів діяльності. Прямі та проєктивні методи психодіагностики мотиваційної сфери особистості.

Емоційна індивідуальність особистості: динамічні особливості почуттів, емоційні риси характеру, загальна емоційна спрямованість особистості. Діагностика емоційних властивостей особистості. Темперамент та емоційні прояви особистості. Емоційні риси характеру. Діагностика емпатійності. Діагностика емоційних станів особистості. Методика Спілбергера (діагностика ситуативної та особистісної тривожності). Методика Філіпса. Опитувальник САН. Діагностика емоційної спрямованості особистості. Стрес, види стресів, динаміка стресового стану, індивідуальний сценарій стресової поведінки. Діагностика вольової сфери особистості.

Ключові слова. мотив, мотивація, потреби, мотивація досягнення, тест гумористичних фраз, мотив прагнення до успіху та уникнення невдачі, рівень

домагань, емоційна індивідуальність особистості, динамічні особливості почуттів, емоційні риси характеру, стрес, емпатійність, емоційна спрямованість особистості,

Семінар 4. Психодіагностика мотивації та емоційно-вольової сфери. (2 год.)

Практичне заняття 3. Психодіагностика мотивації та емоційно-вольової сфери. (2 год.)

Основна література: 1, 4, 5. *Додаткова література:* 4, 9, 12, 21.

Тема 5. Психодіагностика індивідуально-типологічних властивостей особистості.

(2 год.)

Теорії особистості в психодіагностиці. Принципи конструювання особистісних опитувальників і тестів. Тестова діагностика особистості. Особистісні опитувальники і тести та їх класифікація. Діагностика темпераменту і характеру. Тестове дослідження акцентуацій характеру (за А.Є.Лічко). Тести-опитувальники темпераменту. Багатофакторні методики вимірювання рис, якостей, особистісних проявів. Тест Леонгарда. Шістнадцятифакторний опитувальник Кеттела. Особистісні тести Г.Айзенка та їх еволюція. Особистісний опитувальник Шмішека.

Психодіагностика міжособистісних стосунків. Об'єкт і методи психодіагностики міжособистісних стосунків. Види методів психодіагностики міжособистісних стосунків. Класифікація методів психодіагностики міжособистісних стосунків та її обґрунтування. "Межі" застосування методів психодіагностики міжособистісних стосунків у малих і великих групах. Соціометричне дослідження міжособистісних стосунків.

Ключові слова: екстраверсія, інтроверсія, емоційна стабільність (нестабільність), темперамент, холерик, сангвінік, флегматик, меланхолік, характер, риси характеру, акцентуації характеру, тестове дослідження акцентуацій характеру, особистісні тести, соціометричне вимірювання, соціально-психологічний клімат групи, соціонічні тести.

Семінар 5. Психодіагностика індивідуально-психологічних властивостей особистості. (2 год.)

Практичне заняття 4. Психодіагностика індивідуально-психологічних властивостей особистості (2 год.)

Основна література: 1, 4, 5. *Додаткова література:* 2, 5, 8, 14, 15, 16, 17, 19.

Змістовний модуль 6. Психокорекція як базовий складник професійної діяльності.

Тема 6. Зміст та структура психокорекції. (2 год.)

Сутність поняття психологічна корекція. Види психологічної корекції. Основні принципи, цілі, задачі психокорекційної роботи. Основні компоненти професійної готовності до корекційного впливу. Принципи побудови та основні види психокорекційних програм. Основні вимоги до складання

психокорекційних програм. Оцінка ефективності психокорекції. Фактори ефективності психокорекції.

Засади та принципи проведення індивідуальної та групової психокорекції. Етичні вимоги до керівника групи. Загальна характеристика видів корекційних груп. Тренінгові групи та соціально-психологічний тренінг. Групи зустрічей. Гештальтгрупи. Групи вмінь. Тілесноорієнтовані групи. Групова дискусія як метод групової роботи.

Ключові слова. психологічна допомога, психотерапія, психокорекція, психокорекційна програма, напрямки психокорекції, види психокорекції, індивідуальна психокорекція, запит, контракт корекційний вплив, програма корекційного впливу, групова динаміка, супервізія, соціально-психологічний тренінг, групи зустрічей, гештальтгрупи, групи вмінь, тілесно-орієнтовані групи.

Семинар 6. Зміст та структура психокорекції. (2 год.)

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 3, 5, 14, 17, 18, 19.

Тема 7. Методи, психотехніки, технології практичної психокорекції . (2 год.)

Методи отримання психологічної інформації. Принципи побудови спілкування психолога з клієнтом. Психологічний простір. Робота з просторовим та фізичним контекстом. Огляд напрямів арттерапії (музикотерапія, бібліотерапія, танцювальна терапія, проєктивний малюнок, складання історій, сказкотерапія, лялькотерапія). Психогімнастика та її структура. Методи поведінкової корекції. Психодрама: зміст та методики.

Психотехнічні засоби психокорекції спілкування. Психотехнічні засоби психокорекції конфліктності та інших негативних стереотипів поведінки. Психотехнічні засоби психокорекції психічного розвитку дитини. Психотехнічні засоби самокорекції.

Ключові слова: арттерапія, музикотерапія, бібліотерапія, танцювальна терапія, проєктивний малюнок, казкотерапія, лялькотерапія, психогімнастика, психодрама.

Практичне заняття 5. Методи, психотехніки, технології практичної психокорекції.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 5, 14, 17, 19.

Тема 8. Методи арт-терапії в психокорекційній роботі. (2 год.)

Поняття арт-терапії в психологічній науці. Предмет та завдання арттерапії. Використання образотворчого мистецтва з психодіагностичною, психокорекційною та психотерапевтичною метою. Процедури арттерапії. Основні функції та галузі використання арттерапії. Історія розвитку арт-технік. Загальні принципи використання психомалюнків, функції психомалюнків в арттерапевтичній роботі. Принципи застосування малюнка у психодіагностиці. Проєктивні малюнкові методи. Способи інтерпретації психомалюнків в психодіагностиці. Метафора та архетипи в площині

арттерапії. Принципи казкотерапії та способи використання у ній арт-технік. Арт-техніки роботи з піском, глиною та іншими пластичними матеріалами.

Ігрова психокорекція, її види та особливості у різних вікових групах. Засоби та прийоми ігрової психотерапії. Загальні принципи використання гри в психокорекції. Основні напрями ігрової терапії.

Ключові слова: арт-терапія, психомалюнок, метафора, піскотерапія, лялькотерапія, казкотерапія, ігротерапія, гра, роль, види ігротерапії: директивна і недирективна, індивідуальна і групова, індивідуальна і групова, структурована і неструктурована.

Семінар 7. Методи арттерапії в психокорекційній роботі. (2 год.)

Практичне заняття 6. Методи арт-терапії в психокорекційній роботі. (2 год.)

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 5, 14, 17,19.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	максимальна кількість балів за одиницю	Модуль I		Модуль II		Модуль III	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	3	3	3	3
Відвідування семінарів	1	2	2	3	3	2	2
Відвідування практичних занять	1	1	1	3	3	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	3	30	2	20
Робота на практичному занятті	10	1	10	3	30	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	3	15	3	15
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	70	-	106	-	87
Максимальна кількість балів: 263							
Розрахунок коефіцієнта: 4,38							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння студентом знань. Самостійна робота включає опрацювання даних питань та їх конспектування.

Змістовний модуль 1. Психодіагностика як наука та практична діяльність.

Тема 1. Предмет та структура сучасної психодіагностики. Психодіагностичні методи.

1. Вкажіть етичні аспекти і норми діагностики і здійснення психодіагностичного обстеження.
2. Розкрийте поняття психологічний діагноз, надійність та валідність психодіагностичних методик, визначте їх види
Основна література: 2, 4, 5. *Додаткова література:* 5, 9, 12, 16.

Тема 2. Проективний метод як діагностична процедура.

1. Значення проективного підходу у дослідженні неусвідомлюваних явищ психіки.
2. Використання проективних методик в роботі з досліджуваними різних вікових груп. Методики «Дош», «Кактус», тест С. Розенцвейга.
Основна література: 2, 4, 5. *Додаткова література:* 1, 2, 16, 20.

Змістовний модуль 2. Психодіагностика психічних процесів.

Тема 3. Особливості психодіагностики пізнавальних процесів та інтелекту.

1. Вкажіть критерії готовності дитини до шкільного навчання. Підберіть і опишіть методики діагностики готовності дитини до шкільного навчання.
2. Проведіть дослідження інтелекту за допомогою тесту Векслера, проаналізуйте результати.
Основна література: 1, 4, 5. *Додаткова література:* 1, 2, 12, 15, 16.

Тема 4. Психодіагностика мотивації та емоційно-вольової сфери.

1. Розкрийте поняття емоційного вигорання. Проведіть дослідження рівня емоційного вигорання за методикою В.В.Бойка.
2. Підберіть і опишіть методики для діагностики мотивації.
Основна література: 1, 4, 5. *Додаткова література:* 1, 4, 12, 15.

Тема 5. Психодіагностика індивідуально-типологічних властивостей особистості.

1. Вкажіть важливість використання знань з візуальної психодіагностики у практичній діяльності педагога. Проаналізуйте дослідження почерку як один із методів візуальної психодіагностики.
2. Розкрийте поняття «самооцінка та рівень домагань». Підберіть та охарактеризуйте методики для визначення рівня самооцінки.
Основна література: 1, 4, 5. *Додаткова література:* 1, 3, 12, 15, 16.

Змістовний модуль 3. Психокорекція як базовий складник професійної діяльності

Тема 6. Зміст та структура психокорекції.

1. Охарактеризуйте сучасний стан психодіагностики та корекції. Розкрийте етичні принципи психокорекційної роботи.

2. Проаналізуйте переваги та недоліки індивідуальної та групової психокорекції

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 5, 14, 17, 19.

Тема 7. Методи, психотехніки, технології практичної психокорекції.

1. Охарактеризуйте особливості тілесно-орієнтованих методів у психологічній корекції.
2. Підберіть і охарактеризуйте методики корекції дитячо-батьківських і сімейних відношень: «Сімейна фотографія». «Сімейна скульптура» і «Сімейна хореографія». «Сімейний ритуал». «Порівняння цінностей».

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 5, 14, 17, 19.

Тема 8. Методи арттерапії в психокорекційній роботі.

1. Розкрийте особливості нейрографіки в психокорекційній роботі.
2. Вкажіть переваги ігрових методів у психологічній корекції.

Проаналізуйте особливості психодрами як методу психокорекції.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 5, 14, 17, 19.

6.3. Загальні критерії оцінювання самостійної роботи студентів.

Самостійна робота студентів включає опрацювання даних питань та їх конспектування. Оцінювання за тему здійснюється за 5-бальною шкалою.

При оцінюванні студента за тему враховується опрацювання ним усіх питань з даної теми.

При визначенні кількості балів за тему викладач керується такими критеріями:

Оцінка	Критерії оцінювання
5	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Студент здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
4	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. У відповідях допущені несуттєві помилки, має місце

	недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
3	Студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти й події, робити висновки, але дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.
2	Оцінюється завдання, що містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Студент виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення.
1	Оцінюється завдання, що містять знання у формі окремих фактів, елементарних уявлень, що відтворюють незначну частину навчального матеріалу, володіють окремими видами умінь на рівні копіювання зразка, виконання певної навчальної дії.

6.4. Критерії оцінювання виконання практичних завдань та відповіді на семінарському занятті

Критерії оцінювання за 10 бальною шкалою

К-сть балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Відмінний рівень виконання завдань/відповідь повна, вичерпна й достатньо обґрунтована з, можливими, незначними недоліками
9	Достатньо високий рівень виконання завдань/відповідь без суттєвих (грубих) помилок, але не містить повних обґрунтувань
8	В цілому достатній рівень виконання завдань/відповідь містить незначну кількість несуттєвих помилок
7	Посередній рівень виконання завдань/відповідь містить значну кількість недоліків та/або незначну кількість помилок
5-6	Мінімально допустимий рівень виконання завдань, містить недоліки та помилки/відповідь неповна, що характеризується недостатньою обґрунтованістю, фрагментарністю, наявністю недоліків та помилок
3-4	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у формальному запам'ятанні деяких понять і фактів,

	без належного їх розуміння, нездатності застосувати такі знання при вирішенні завдань
1-2	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у неспроможності відтворити означення базових понять, положень, невмінні їх застосувати або виконання завдання/відповідь розпочата чи взагалі відсутня.

6.5. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться за навчальним матеріалом окремих модулів після завершення лекційних і семінарських занять в письмовій формі. Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 2 академічні години.

Модульний контроль проводиться в письмовій формі і містить 25 різних за формою тестів. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання виставляється 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів. Максимальна кількість балів за виконання роботи – 25.

6.6. Форми проведення семестрового контролю

Семестровий контроль з дисципліни проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу. Контроль навчальної діяльності студентів здійснюється за допомогою рейтингової системи оцінювання за 100-бальною шкалою.

Зарахування балів здійснюється за результатами поточного і модульного контролю якості знань студента протягом навчального року, якщо він виконав всі види навчальної роботи, передбачені навчальною програмою, без порушення встановлених термінів, успішно пройшов модульний контроль і набрав кількість балів, яка відповідає позитивній підсумковій семестровій модульній оцінці в діапазоні від 1 до 60 балів (включно), а результати підсумкового контролю (іспиту) оцінюються від 1 до 40 балів (включно).

Підсумковий бал за екзамен складається з суми балів за виконання всіх завдань таким чином: завдання в питаннях від 1 до 30 – 1 бал; завдання в питаннях від 31 до 35 – 2 бали; максимальна кількість балів – 40 балів.

6.7. Орієнтований перелік питань для семестрового контролю.

1. Розкрийте зміст поняття «надійність психодіагностичних методик».
2. Охарактеризуйте принципи психокорекційної роботи.
3. Визначте і охарактеризуйте етичні норми психодіагностики.
4. Охарактеризуйте особливості психокорекції агресії та агресивної поведінки у дітей.
5. Дайте визначення поняття, предмету і структури психодіагностики.

6. Охарактеризуйте види психокорекційних програм.
7. Класифікуйте проєктивні методики.
8. Розкрийте особливості використання психогімнастики в колекційній роботі.
9. Визначте місце психодіагностики в профорієнтації та професійно-психологічному відборі.
10. Назвіть вимоги до складання психокорекційних програм.
11. Визначте і дайте характеристику рівнів психологічного діагнозу.
12. Визначте основні сфери застосування психодіагностичних методик.
13. Розкрийте особливості групової дискусії як провідного методу соціально-психологічної корекції.
14. Проаналізуйте основні історичні етапи виникнення психодіагностики.
15. Дайте характеристику ігротерапії, розкрийте основні психологічні механізми корекційного впливу гри.
16. Розкрийте поняття суб'єктивного та об'єктивного підходу в психодіагностичній науці.
17. Дайте характеристику методу бібліотерапії в психокорекційній роботі.
18. Розкрийте сутність поняття «валідність тесту». Назвіть і охарактеризуйте види валідності.
19. Дайте загальну характеристику арттерапії, визначте мету та основні її напрямки.
20. Проаналізуйте проблему адаптації заубіжних тестів.
21. Доведіть доцільність використання танцювальної терапії та музикотерапії в дитячому віці.
22. Класифікуйте психодіагностичні методики.
23. Охарактеризуйте казкотерапію як один з методів психокорекції та визначте основні прийоми роботи з казкою.
24. Розкрийте особливості етапів психодіагностичного процесу.
25. Визначте умови та основні методи індивідуального психокорекційного впливу.
Доведіть необхідність використання індивідуальної психокорекції.
26. Розкрийте зв'язок психодіагностики з іншими галузями психології.
27. Охарактеризуйте специфіку групової психокорекції.
28. Розкрийте специфіку використання методу анкетування в психодіагностиці.
29. Охарактеризуйте особливості комплектування групи для проведення психокорекційних занять.
30. Охарактеризуйте формалізовані та малоформалізовані методики.
31. Вкажіть класифікацію корекційних груп, дайте їх характеристику.
32. Дайте характеристику основним принципам психодіагностики.
33. Охарактеризуйте особливості методів психодіагностики в психокорекційній роботі.
34. Розкрийте сутність психодіагностики в системі психопрофілактичних та реабілітаційних заходів
35. Визначте основні напрямки психокорекційної роботи з сім'єю.

36. Розкрийте слабкі та сильні сторони методу спостереження.
37. Проаналізуйте структуру психокорекційної роботи, її основні стадії та прийоми.
38. Охарактеризуйте використання проективного малюнку в системі психокорекційної роботи.
39. Розкрийте особливості психокорекційної роботи в лялькотерапії.
40. Вкажіть особливості групового тестування.
41. Охарактеризуйте етапи психокорекційної роботи з дітьми.
42. Розкрийте психокорекційний зміст соціального-психологічного тренінгу в роботі соціального педагога.
43. Дайте загальну характеристику вербальних і невербальних психодіагностичних методик.
44. Проаналізуйте особливості методів коекції страхів у дітей.
45. Розкрийте поняття загальних і спеціальних здібностей, охарактеризуйте особливості дослідження спеціальних здібностей на прикладі Теплінг-тесту, опитувальника Г. Гарднера.
46. Розкрийте особливості діагностики характеру особистості за допомогою проективних методик- «Неіснуюча тварина», «Дім. Дерево. Людина», «Автопортрет» та ін.
47. Охарактеризуйте особливості використання методу соціометрії.
48. Визначте і дайте характеристику особливостей застосування тесту фрустраційних реакцій Розенцвейга.
49. Дайте характеристику методів дослідження вольової сфери особистості та вкажіть особливості дослідження рівня суб'єктивного контролю особистості за допомогою опитувальника Дж.Роттера
50. Розкрийте поняття інтелекту та розумового розвитку. Визначте особливості діагностики розумового розвитку учнів за методикою «Шкільний тест розумового розвитку».
51. Розкрийте особливості психодіагностики темпераменту за допомогою тесту Айзенка.
52. Охарактеризуйте особливості застосування проективної техніки «Малюнок сім'ї».
53. Розкрийте своєрідність дослідження особливостей адаптації учнів за допомогою проективної методики «Дерево» та методики дослідження соціально-психологічної адаптації К. Роджеса – Р. Даймонда.
54. Розкрийте особливості діагностики готовності дитини до шкільного навчання.
55. Визначте і дайте характеристику методів дослідження особливостей відчуття та сприймання.
56. Розкрийте особливості психодіагностики акцентуацій характеру особистості за допомогою тесту К.Леонгарда-Х.Шмішека та патохарактерологічного діагностичного опитувальника (ПДО) О. Є. Лічко.
57. Визначте і дайте характеристику методів дослідження уваги.

58. Визначте і дайте характеристику методів психодіагностики мислення школярів.
59. Дайте характеристику методів дослідження емоційних і психічних станів особистості, вкажіть особливості методики діагностики рівня шкільної тривожності Філіпса.
60. Охарактеризуйте особливості методики діагностики показників агресії А.Басса - А.Дарки.
61. Розкрийте своєрідність дослідження творчого мислення за допомогою методики Е.Торранса.
62. Визначте особливості дослідження рівня інтелектуального розвитку за допомогою методики Равена.
63. Визначте особливості дослідження рівня інтелектуального розвитку за допомогою тестів Векслера та Айзенка.
64. Визначте і дайте характеристику методів дослідження пам'яті.
65. Розкрийте особливості виміру ситуативної та особистісної тривожності за допомогою тест-опитувальника Спілбергера-Ханіна.
66. З'ясуйте особливості застосування методики «Коректурна спроба» у роботі з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку.
67. Дайте характеристику застосування методів психодіагностики міжособистісних стосунків та вкажіть особливості застосування тесту Лірі.
68. Проаналізуйте особливості діагностики характерологічних рис особистості за допомогою багатофакторного особистісного опитувальника Р. Кеттелла 16Р.
69. Охарактеризуйте діагностику рівня самооцінки та рівня домагань за допомогою тестових методик.
70. Розкрийте особливості психодіагностики мотиваційної сфери особистості, проаналізуйте особливості використання тесту дослідження мотивації досягнень А. Мехрабіана та методики дослідження мотивації досягнень Ю.Орлова.

6.8. Шкала відповідності оцінок

Рейтин- гова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Основи психодіагностики і корекції».

Разом: 90 год, лекції – 16 год, семінарські заняття – 14 год, практичні заняття – 12, модульний контроль – 6 год., підготовка і складання підсумкового контролю – 30 год., самостійна робота – 12 год.

Тиждень	Змістовий модуль I.		Змістовий модуль II.			Змістовий модуль III.		
Модулі	Психодіагностика як наука та практична діяльність.		Психодіагностика психічних процесів			Психокорекція як базовий складник професійної діяльності		
Назва модуля								
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Дати								
Теми лекцій	ТПредмет та структура сучасної психодіагностики. Психодіагностичні методи.	Проективний метод як діагностична процедура.	Особливості психодіагностики пізнавальних процесів та інтелекту.	Психодіагностика мотивації та емоційно-вольової сфери.	Психодіагностика індивідуально-типологічних властивостей особистості	Зміст та структура психокорекції.	Методи, психотехніки, технології практичної психокорекції.	Методи арттерапії в психокорекційній роботі
Теми семінарських і практичних занять	Предмет та структура сучасної психодіагностики. Психодіагностичні методи.	Проективний метод як діагностична процедура.	Особливості психодіагностики пізнавальних процесів та інтелекту.	Психодіагностика мотивації та емоційно-вольової сфери.	Психодіагностика індивідуально-типологічних властивостей особистості	Зміст та структура психокорекції.	Методи, психотехніки, технології практичної психокорекції.	Методи арттерапії в психокорекційній роботі
Самост. Р.	Пункт 6.2		Пункт 6.2			Пункт 6.2		
Види поточного контролю	Модульний контрольна робота 1		Модульна контрольна робота 2			Модульна контрольна Робота 3		
Підсумковий контроль	Екзамен							

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: Навч. посібник. 2-ге вид., стер. — Суми: ВТД «Університетська книга», 2022. — 384 с.
2. Мельничук О.Б. Основи психоконсультації та психокорекції. Навч. посібник. Рекоменд. ВР НПУ ім. М.П. Драгоманова. О.Б. Мельничук. — Київ: Каравела, 2021. — 390с.
3. Матохнюк Л.О., Браніцька Т.Р., Шпортун О.М. Психодіагностика: психодіагностичний інструментарій. Підручник. / Матохнюк Л.О., Шпортун О.М. — Вінниця ФОП Рогальська І.О., 2021. — 171 с.
4. Мельничук О.Б. Психологічна діагностика: [навчальний посібник для студентів подвійних спеціальностей із спеціальністю «Практична психологія»] / О.Б. Мельничук. — Київ: Каравела, 2023. — 316 с.
5. Поліщук С.А. Методичний довідник з психодіагностики Навчально-методичний посібник Суми: ВТД «Університетська книга», 2022. — 440 с.

Додаткова література:

1. Болтівець С.І., Бастуй Н.А. та інші. Практикум з психодіагностики / Укладачі: Музика О.О., Остринська В.М., Остринський В.В. — 2-е вид., виправлене та доповнене. — Житомирський державний пед. університет ім. Івана Франка, 2000. — 160 с.
2. Вікова психологія і психодіагностика: підручник для студ. вищ. навч. закладів / Л.Г.Терлецька; М-во освіти і науки, молоді та спорту України. - Київ: Слово, 2013 - 608 с.
3. Гриньова Н. В. Підготовка психолога-практика до використання малюнку в діагностико-корекційному процесі (психодинамічний підхід) : навчальний посібник / уклад. Н. В. Гриньова. — Умань : Візаві, 2014. — 174 с.
4. Дитяча психодіагностика: навчально-методичний посібник / О. М. Гриньова, Л.А.Терещенко; рецензент: М. Д. Максименко, Л. М. Ширяєва. - Вінниця: ТОВ "Нілан-ЛТД", 2015. - 228 с.
5. Долинська Л.В., Лисянська Т.М. Вікова психологія: Хрестоматія. Навч. посібник. 2-ге вид. Реком. МОН України. Київ: Каравела, 2020. — 488с.
6. Галян О. І. Експериментальна психологія: навч. посіб. / О.І. Галян, І.М. Галян. — К.: Академвидав, 2012. — 400 с. — (Серія «Альма-матер»).
7. Зубрицька-Макота І.В. Психодіагностика: навч. - метод. посібник / І.В. Зубрицька-Макота. — Львів: СПОЛОМ, 2013. — 346 с.
8. Карпенко Н.В. Діагностика психічного розвитку дитини в роботі педагога (вчителя, вихователя). Навч. пос. 3-тє вид. Рек. МОНУ К.: Каравела, 2021. 248 с.
9. Кузікова С.Б. Основи психокорекції: навчальний посібник. — Київ: Вид-во «Академвидав», 2012. — 320 с.
10. Мар'єнко Б.С. Основи психопатології: Навч.посібник. — Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. — 120с.

11. Маковська О.А. Психодіагностика професійної придатності: навчально-методичний посібник / Олена Анатоліївна Маковська ; Міністерство освіти і науки України, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. – Глухів: РВВ ГНПУ ім.О. Довженка, 2015. – 70 с.
12. Методичний довідник з психодіагностики: навчально-методичний посібник/ С.А.Поліщук. - Суми: Університетська книга, 2009. – 442с. с.
13. Методичні рекомендації до проведення навчальної психодіагностичної практики для студентів спеціальності 053 «Психологія», освітнього ступеня «Бакалавр» / Уклад. С.О. Ставицька, О.Б. Сидоренко, Г. А. Ставицький, Д.Д. Отич, А.Ф.Федоренко. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова. – 2021. – 189 с.
14. Моргун В. Ф. Основи психологічної діагностики: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. Ф. Моргун, І. Г. Тітов. – 3-є видання К.: Слово, 2013. – 464 с.
15. Панок В., Титаренко Т. Основи практичної психології. – К.: Либідь, 2006. – 533 с.
16. Поліщук С. А. Методичний довідник з психодіагностики: Навч. метод. посіб. – Суми, ВТД «Університетська книга», 2009. – 442 с.
17. Практикум з психодіагностики / Укладачі: Музика О.О., Остринська В.М., Остринський В.В. – 2-е вид., виправлене та доповнене. – Житомирський державний пед. ун-т ім. Івана Франка, 2000. – 160 с.
18. Практична психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, Г.М. Ржевський та ін. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 728 с.
19. Практикум із групової психокорекції. Максименко С.Д., Прокоф'єва О.О., Царькова О.В., Цехмістер Я.В., Кочкурова О.В. Видавництво «Видавничий Дім "Слово"», 2015 р. -752с.
20. Психодіагностика особистості підлітка: навчально-методичний посібник для студентів-бакалаврів педагогічних і психологічних спеціальностей / за ред. О. Д. Кравченко, В.Ф.Моргуна. – 2-ге вид К.: Слово, 2013. - 136 с.
21. Психодіагностика: навч. посібник / І. М. Галян. - 2-ге вид., стереотип. - Київ: Академвидав, 2011. - 464 с.
22. Психодіагностика: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / М. С. Корольчук, В.І.Осьодло; ред. М. С. Корольчук. - Київ: Ельга; Київ: Ніка-Центр, 2004. - 400 с
23. Психологічне консультування. Митник О.Я., Томаржевська І.В. Видавництво «Видавничий Дім "Слово"», 2016 р. – 128с.
24. Тренінг особистісного зростання. Святенко Ю.О. Видавництво «Видавничий Дім "Слово"», 2017 р.-112с.
25. Фурман А.В. Психодіагностика особистісної адаптованості. – Тернопіль: Економічна думка, 2003.
26. Харцій О.М. Візуальна психодіагностика. Навч. посібник. К.: Каравела, 2019. 224 с.
27. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. Навчальний посібник. - К.: ВД «Професіонал», 2005. - 656с.

28. Шамлян К.М. Проективні методи дослідження особистості: підручник / Каріна Шамлян, Марина Кліманська; Міністерство освіти і науки України, Львівський національний університет імені Івана Франка. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 456 с.